

10 פעולות שמורה עם אג'נדה יכול/ה לעשות בכיתה

כדי לקדם שוויון וצדק חברתי

עיבוד ממקורות שונים, ביניהם פול גורסקי איש חינוך, כותב ואקטיביסט

1

ראשית כל, שמרו על עצמכם/ן: וודאו שאתם/ן ישנים/ות מספיק, מקבלים/ות תמיכה מספקת, שומרים/ות על ההעשרה והלמידה שלכם/ן גבוהה ומעניינת. חשוב שתעסקו בנושאים שמעסיקים את התלמידים והתלמידות. אך לא פחות חשוב מכך הנושאים צריכים לעניין אתכם/ן.

2

זכרו כי אין אסטרטגית לימוד אחת אשר מתאימה

לכולם/ן: ישנם אופנים מגוונים בהם תלמידים ותלמידות לומדים ולומדות. גיוון זה חוצה הגדרות של מצב סוציו-כלכלי, בכל קבוצה ימצא מגוון כזה. לכן אנחנו מציעות לנטוש את ההוראה לשם העברת ידע באמצעות שינון ולעבור להוראה לשם הבנה מעמיקה לאורך זמן, דרך כלים מגוונים.

3

הילחמו על כך שתלמידים ותלמידות ממעמד סוציו-כלכלי נמוך לא יוצבו במסלולים מקצועיים, או במסלולים עם אוריינטציה אקדמית נמוכה. או טוב מכך, הילחמו על ביטול החלוקה למסלולים: מערכת החינוך אמורה לפעול למימוש החלומות של כל ילד וילדה שבאים בשעריה. החלוקה למסלולים מגדירה את היכולות של התלמידים והתלמידות מראש ומגבילה את התפתחותם/ן. עשו כמיטב יכולתכם/ן למנוע מחלוקה זו להתרחש בסביבת העבודה שלכם/ן ועזרו לתלמידים ולתלמידות להאמין בעצמם/ן וביכולותיהם/ן לגלות ולהגשים את חלומותיהם/ן.

4

היו בעלי ציפיות גבוהות מתלמידים ותלמידות מרקע סוציו-כלכלי נמוך: אפשרו להם/ן גישה אל סוגים שונים של שיטות פדגוגיות ותכניות לימודים שכרוכות בחשיבה גבוהה, אשר שמורות לרוב עבור התלמידים והתלמידות מרקע סוציו-כלכלי עשיר יותר. עוני אינו מגבלה – עוני הוא מצב חברתי.

5

למדו על מעמדות ועוני בהקשר המקומי ובהקשר הגלובלי:

כולנו יודעות/ים שתפקיד המורה אינו מסתכם בהעברת חומר הלימוד. חשובה היכרות מעמיקה עם העובדות הכלכליות והחברתיות שמשפיעות על חיינו כגון: החוסר בעבודות בעלות שכר שמאפשר חיים בכבוד, מניעת התגבשותם של ועדי העובדים, פער ההון ההולך וגדל, רעב וניצול תעסוקתי. למדו אותם/ן על החשיבות של מאבקים נגד העוני על מנת שיוכלו לפתח מודעות פוליטית-חברתית שתאפשר להם/ן לבקר את מוקדי הכוח ולפורר דעות קדומות. בנוסף ספרו לתלמידים ולתלמידות על אנשים, נשים ורעיונות שנמחקו מההיסטוריה בשל פעולתם כנגד אי שוויון זה.

6

ודאו שתכניות הלימוד, התכנים והדוגמאות רלוונטיות לכל התלמידים והתלמידות מכל הרקעים: עשו שימוש בדוגמאות ואילוסטרציות שרלוונטיות לחיי התלמידים והתלמידות מכל המעמדות והתרבויות. עקרון זה חשוב מכיוון שייצוג תרבותי מאפשר לתלמידים ולתלמידות להכיר בערך התרבות שלהם/ן. זהו עקרון חשוב בניסיון למוסס סטראוטיפים ודעות קדומות אצל התלמידים והתלמידות. בנוסף, דאגו לתמוך בזהותם/ן של התלמידים והתלמידות דרך יצירת אווירה שמאפשרת נוחות וקבלה מקסימלית. עודדו שיחות מעמיקות ודעות מגוונות, הדגימו כיצד אין תמיד דרך אחת נכונה לחשוב בה או לפעול בה, ועודדו שיחות על כך בין התלמידים והתלמידות.

8

עזרו להרחיב את המעורבות של המשפחות בחיי התלמיד/ה, תוך כדי שימת לב למשפחות ממעמד סוציו-כלכלי נמוך: הורים ממעמד סוציו-כלכלי נמוך עובדים לעיתים במספר עבודות בו זמנית, עד השעות הקטנות של הלילה. לא לכולם יש את הזמן והכסף לנסוע בתחבורה ציבורית ו\או לשלם לבייביסיטר כדי שיוכלו לפגוש את המורים והמורות של בנם או ביתם. נסו ללכת לקראתם ולהתאים את לוח הזמנים לחייהם. המשיכו להושיט להם יד גם אם אתם/ן חווים/ות אותם כבלתי מגיבים. זכרו שזה דורש יותר משיחת טלפון אחת או שתיים על מנת לעזור למשפחות מרקע סוציו-כלכלי חלש לבטוח במערכת שבאופן היסטורי הייתה לא שוויונית, ואפילו עוינת, כלפיהם.

7

אל תפחדו לעמת את התלמידים והתלמידות עם סטראוטיפים השגורים במילותיהם/ן. הצביעו על ייצוגים נשיים וגבריים בפרסומות ובסיפורים היסטוריים. העיסוק במגדר אינו יכול להיות עיסוק נקודתי אלא דווקא חייב לעלות דרך היבטים שונים. תפיסה מגובשת אופקית שלא תאפשר חשיפה לנושא רק כהעשרה או חוג, אלא תחולל שינוי תוכני מקיף בכלל הזירות. חינוך פמיניסטי יאפשר את בחינת הבניית תפקידי המין במסגרת מערכת החינוך, פיתוח מנהיגות, מעורבות חברתית, ביקורתיות וסקרנות.

9

זכרו שלא לכל התלמידים/ות יש גישה זהה למשאבים. לתלמידים ותלמידות מרקע סוציו-כלכלי נמוך לא תמיד יש מחשב בבית או גישה לאינטרנט. התחשבו בכך בזמן שאתם מחליטים/ות על מטלות הבית שלכם/ן. לעולם אל תציעו מידע באופן אלקטרוני בלבד והתאימו את דרכי ההתקשרות לרקעים השונים וליכולות השונות של התלמידים והתלמידות.

10

זכרו שלמרות ההיררכיה הקשוחה שבית הספר כופה עלינו, גם המורים והמורות יכולות ללמוד רבות מהתלמידים: כל תלמיד ותלמידה הם עולם בפני עצמו, עם דמיון, אסוציאציות ושייכות שונות. עודדו אותם/ן ללמוד וללמד אחת את השנייה, בין השאר דרך כך שתתייחסו לדעה ולרגשות שלהם/ן כבעלי ערך וחשיבות מקסימלית. המערכת של בית הספר אינה מושלמת והתלמידים והתלמידות עצמם יכולים ללמד אותנו על הטעויות שלנו. עודדו אותם/ן לעמוד על שלהם/ן אל מול המערכת ולהוביל יחד שינויים שהם/ן זקוקים/ות להם.